

2.3.5. Uddannelse og bedømmelse af dommeraspiranter i landsretterne

Forudsætningen for at gennemføre en bredere rekruttering end hidtil er – udover at skabe interesse hos et bredere felt af ansøgere – at markere, at ansøgere med en anden erhvervsbaggrund end de hidtil dominerende bliver vurderet efter samme kriterier som de ansøgere, der traditionelt har søgt ansættelse som dommere. Dette vil bl.a. blive tilgodeset ved udvalgets forslag om, at det i loven angives som udgangspunktet, at en ansøger til en dommerstilling skal have været konstitueret i landsretten og være blevet bedømt dér, samtidig med at det gøres muligt for alle jurister med de fornødne kvalifikationer at søge en sådan konstitution i en af landsretterne.

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig udvalgets forslag om, at det som lovmæssigt krav indføres i retsplejeloven, at udnævnelse til byretsdommer, landsdommer og dommer i Sø- og Handelsretten i reglen kræver, at den pågældende har været konstitueret som dommer i en af landsretterne.

Med den valgte formulering i forslaget til retsplejelovens § 42 gøres landsretsuddannelsen som hovedregel obligatorisk for ansøgere til alle dommerstillinger bortset fra Højesteret, men det udelukkes ikke, at en ansøger på anden måde kan dokumentere sin egnethed så utvetydigt, at det vil være formalistisk at stille krav om, at den pågældende yderligere skal bedømmes i landsretten.

Justitsministeriet er enig i, at konstitutionsperioden passende kan fastsættes til 9 måneder i overensstemmelse med længden af den nuværende landsretstjeneste.

En sådan lovfæstet konstitutionsordning vil gøre det muligt for en række jurister uden nærmere tilknytning til retsvæsenet at dokumentere deres generelle juridiske kvalifikationer på lige fod med andre jurister.

Der henvises i øvrigt til bestemmelsen i § 42, stk. 4, i lovforslagets § 1, nr. 11.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig udvalgets forslag vedrørende den måde, hvorpå landsretstjenesten bør afvikles, herunder at ikke-udnævnte dommers tjeneste i landsretterne bør ske som konstitueret dommer og ikke som »overtallig dommer«, hvis stemme ikke tæller med ved sagernes afgørelse.

Justitsministeriet finder ikke, at der i landsretterne bør ske en oplæring og bedømmelse af de ikke-udnævnte dommers færdigheder i retsledelse. Justitsministeriet finder som mindretallet i udvalget, at hensynet til en forsvarlig og sammenlignelig bedømmelse af de pågældendes evne for retsledelse normalt måtte indebære, at denne funktion blev udøvet

ikke blot i enkelte sager. En ordning, hvor efter alle konstituerede skulle afprøves i retsledelse, ville derfor medføre, at retsformandsfunktionen i betydeligt omfang skulle udøves af konstituerede dommere. Dette ville ikke være forsvarligt under hensyn til, at de fleste sager, der behandles i landsretten, dér finder deres endelige og for mange dybt alvorlige afgørelse. Det må tillægges afgørende betydning, at sagernes behandling både er og af parterne opleves som værende fuldt trykkygende.

Justitsministeriet er enig i, at en væsentlig udvidelse af antallet af konstitutionsstillinger bør ledsages af en udvidelse af antallet af faste landsdommerstillinger, således at landsretten har kapacitet til at sikre en tilfredsstillende uddannelse og prøvelse af de konstituerede dommere.

Såfremt det viser sig nødvendigt at gennemføre en så væsentlig udvidelse af antallet af konstitutionsstillinger, som udvalget skønner, er Justitsministeriet derfor enig i, at det vil kunne være hensigtsmæssigt, at arbejdet i landsretternes enkelte afdelinger fordeles på 3 faste landsdommere og en konstitueret dommer. Justitsministeriet er ligeledes enig i, at det med en sådan normering formentlig vil være muligt samtidig at nedlægge fuldmægtigstillingerne i landsretterne.

Udvalget skønner, at forslaget indebærer, at der vil være behov for ca. 30 konstitutionsstillinger – mod 11 i dag – i de to landsretter tilsammen, og at der vil være behov for en udvidelse af antallet af faste landsdommere med indtil ca. 10 stillinger.

Justitsministeriet kan på det foreliggende grundlag tilslutte sig udvalgets vurdering af, at der vil være behov for yderligere stillinger i landsretterne, men finder dog, at det bør understreges, at der med de eksisterende oplysninger er forbundet betydelig usikkerhed vedrørende det skønnede behov for konstitutionsstillinger og dermed også for skønnet vedrørende behovet for yderligere faste landsdommerstillinger. Udviklingen i interessen for at opnå en konstitutionsstilling må derfor følges nøje, ligesom udviklingen i behovet for udvidelse af antallet af faste landsdommerstillinger må følges, således at de ressourcer, der afsættes til denne uddannelses- og bedømmelsesordning, svarer til de aktuelle behov herfor.

Justitsministeriet forudsætter derfor, at en opnormering af landsretterne vil ske gradvist, således at Domstolsstyrelsen i samarbejde med landsretspræsidenterne løbende følger udviklingen og kan lade spørgsmålet indgå i de årlige finanslovsforhandlinger.

Justitsministeriet foreslår derfor i første omgang, at der oprettes yderligere 7 konstitutionsstillinger og